

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 24 Cor.
Pe jumătate an . . . . . 12 "
Pe 1 lună . . . . . 2 "
Nrui de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.
Pentru România și străinătate nrui de
zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admi-
nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

România și evreii.

De Ioan Russu-Șirianu.

O parte a presei europene, cea ajunsă în solda Alianței Israelite, scrie cu o ură inversunată împotriva României. Adevărat, că situația în țară e destul de serioasă. Scene, ca cele despre cari presa ovreiască dă amănunte, vărsările de sânge cu cari vrea să sperie lumea, nu s'au petrecut, ovreii n'au fost omoriți, ci numai isgoniți, durere însă: români au căzut jertfe destui.

Dar mișelia Alianței n'are margini. Ea profită d'o nenorocire a țării pentru a o ponegri.

Și în felul acesta ovreii din țară țin să se demonstreze, câtă dreptate au țărăniile cari s'au răsculat în primul rînd pentru a scăpa de ovrei.

Ne aducem aminte că nu de mult, la 1902, s'a întâmplat același lucru: pentru-că în urma crizei economice care băntuise, câteva sute de ovrei s'au simțit îndemnați să emigreze, ce vuiet nu făcuse Alianța Israelită?!... »N. Freie Presse« și toate celelalte organe similare, scriau împotriva României cele mai revoltătoare lucruri și viața din regat era înfățișată drept infern pentru ovrei, pe când adevărul era, că nenorocit în patria sa era persecutat și omorât de ovrei...

În fața potopului de calomnii, ne aducem aminte, vechiul publicist și director la Banca Națională a României, dl Ioan G. Bibicescu, a ținut un remarcabil discurs în ședința dela 2 Octomvrie a consiliului comunal. Vorbirea a fost scoasă și în broșură (»Sunt persecutați evreii în România?«) și par-că nici atunci n'a fost mai de actualitate decât este acum.

Cu fapte se dovedește, că în România ovreii trăiesc ca în sînul lui Avram. Așa se și poate explica de ce nici un stat din lume nu are, relativ, ovrei mai mulți decât România. Și încă dl Bibicescu s'a mărginit să vorbească așa, în genere, despre ovrei. N'a scos în relief mișelia trusturilor din Moldova, despre care se vorbea deja în lungul și latul țării și despre care dl C. Stere a scris apoi remarcabilele sale articole.

Dl Bibicescu arată (op citat, pag. 9) că alături de 32 societăți române și 15 de altă naționalitate, primăria capitalei scutise de taxe 32 societăți ovreiești (filantropice), că în anul 1901 s'au îngrijit gratis în spitalele Eforiei 12.300 străini și 1490 ovrei, iar la consultațiunile gratuite au fost 54.262 străini și 19.464 israeliți, că până ce din Austria emigraseră în America (în acel an) 13.473 ovrei, din Ungaria 17.893, din Rusia 64.317, din România emigraseră numai 3000... (op citat, pag. 23). Nici aceeaștia nu s'au dus însă pentru-că în țară nu s'ar fi găsit de lucru (dl Bibicescu arată, op citat, pag. 25, că în același timp au imigrat în România »alți străini, în număr de până la două-zeci de ori mai mare și au găsit aici muncă«) ci au plecat la trai mai ușor, pentru-că în țară au sleit toate

mijloacele de exploatare a nenorociților moldoveni...

Iată, într'adevăr, ce constată dl Bibicescu: »În numărul de 33.826 muncitori, întrați individual, au fost meseriași 15.883, pe când evrei, ziși meseriași, au plecat 781 bărbați.

»Cum se explică dar, că loc de muncă fiind, evreii nu găsesc de lucru și pleacă *inzultând și blestămând țara?*

»Nu e decât o singură explicare. Nu persecuțiunea religioasă îi face să plece, ci faptul că *sunt improprii pentru munca necesară la noi* (op. c. p. 27).

»Ne atribuie nouă ceea ce este atributul firei lor.

»Nu-i persecutăm noi, ne persecută ei, prin coreligionarii lor străini, cu *ura lor, fără seamăn*, ca și fără motiv, cu injurii cu totul fără loc și fără cauză (op. c. pag. 35)«.

Cât de nimerit dl Bibicescu făcea diagnosa situației o dovedesc acum turburările din Moldova: ura cu care trusturile ovreiești tratau pe țărăniile ajunși robiți, în țaralor, de niște venetici, n'a putut să provoace de cât ură.

Spre stricăciune le-au fost românilor ovreii chiar și când erau în număr mai restrâns în țară.

Povestind omorîrea, în București, a turcilor sub Mîna Turcii capivă ovrei tură măcelăriți. Aceasta nu isvorî dintr'o *netoleranță*, dar că ovreii, atunci în mare favoare pe lângă turci și sultan, *se împreunau cu aceeaștia să prade țara și să-i facă tot felul de stricăciuni*. (Istoria Românilor, p. 55).

Nici în alte țări nu se petreceau altfel lucrurile. În Ungaria, sub regii din casa arpadiană mai ales, deși puțini, ovreii făcuseră de multe ori rău mare și provocaseră asupra lor răzbunarea obștească. Scriind despre mișeliile comise sub Andrei III, *Marczali* zice: »Și într'adevăr, nu numai din punct de vedere bisericesc, ci și *din punct de vedere moral și național e de scuzat prigonirea și isgonirea izmaeliților și ovreilor*.« (»Magyarország története«, pag. 436).

Desigur că ovreii de sub ultimul rege arpadian n'au exploatat strămtoarea financiară a regelui și a curtenilor în chip mai neomenos de cum au exploatat arendașii din Moldova pe țărăniile de acolo.

Noi regretăm răscoala, dar ne-o explicăm. Și dacă sunt de osândit excesele comise de țărăniile furioși, ce să zicem de furia sălbatică a ziarelor alianței? Ce să zicem de nemernicii cari speculează această nefericire, alarmând străinătatea cu barbarii cari nu s'au comis, căci țărăniile răsculați n'au ucis... Și toate acestea *pentru a stoarce bani*, întocmai ca la 1901 și 1902, când deasemeni, s'au trimbițat în lume »barbariile valahe« din cauza căror bieții de ovrei sunt siliți să iee lumea în cap și s'au strâns astfel bani pentru »nenorociți« a căror descriere a făcut-o atât de bine dl Bibicescu în șirele citate mai sus.

Presa maghiară, se înțelege, înregistrează și ea cu deosebită plăcere toate neadevărurile sfruntate. Scrie de orașe arse, de sute

de morți și spitale pline cu răniți... Iar la urmă, drept concluzie: Ungaria e un stat ideal, în care domnește dreptatea și pacea; pentru întărirea dreptății și păcii mai trebuie însă legi de maghiarizare, proiectul lui Apponyi e deci providențial!...

Alianța strigă, doar doar va reuși să determine o intervenție a marilor puteri în sens ca arendașii venetici din România să poată cumpăra pe vecie pământul ce exploatează... Presa maghiară calomniază pe românii de acolo, pentru a putea batjocori pe cei de aici...

Aceiași oameni, aceleași porniri!

Schimbarea regimului în România. Știri, pe cari le-am primit Luni seara vestesc că în urma evenimentelor din regat, guvernul d-lui G. Gr. Cantacuzino și-a dat demisia și azi dl D. Sturdza, șeful partidului liberal, a format noul guvern.

Amănunte dăm în altă parte a ziarului nostru.

Cronica săptămânei.

— Politica externă. —

Ziarele străine se ocupă de răscoalele țărănești din România. Și cum toată presa mare europeană e în mâni ovreiești, se scrie de pildă în »Berliner Tagblatt«, că Bucureștii sunt încunjuțați de 3000 de țărani înarmați, — una din cele mai groaznice minciuni, de oarece în jurul Bucureștilor nu s'a semnalat nici o umbră de revoltă. Vorba e că ziaristii evrei nu vor să scape ocazia de a discredită țara românească, a-i cobori creditul în marile piețe europene și a o prezentă ca o țară sălbatică din Balcani.

Turburările agrare, neapărat, sunt dure-roase. E o criză puternică prin care trece țara. Relele sunt vechi și ovreii, cu firea lor hrăpăreață, au o mare vină că stările au ajuns așa de parte. Nu ei prin urmare sunt aceia care trebuie să se plângă.

De altfel țipe presa lor cât va voi. Mișcările se vor potoli azi-mâne. Criza va face victime, desigur. Dar foloasele ce vor urma, atât ca învățăminte pentru politicieni, cât și ca bine pentru țărani, sunt inevitabile. Poporul românesc are vigoare. Pământul lui e bogat. Și repede se va repară tot răul trecut, izvorît din stările de astăzi.

Cu mult mai gravă e însă situația în uriașa vecină a României, în Rusia. Nu pentru bombe, cari răsună acolo în fiecare zi și cu cari lumea s'a obișnuit, cum ne-am obișnuit noi cu muzica flașnetelor. Aici se clatină însași catapiteasma colosului de edificiu. Țarul simte că tronul îi stă pe picioare șubrede, căci a doua Dumă — acest ciudat parlament rusesc — îi este absolut protivnică.

Abia a fost convocată și Duma trece din o furtună într'alta. Cea mai nouă furtună e provocată de discursul de deschidere al premierului Stolypin. Acest discurs, de altfel, e la un nivel destul de înaintat. Se vorbește în el de integritatea persoanei fiecăruia, de îndreptățirea egală a tuturor clase-

lor, de secretul epistolar, de oare cari concesi în libertatea presei și de ajutoare pentru ameliorarea stării țărănimei. Vorbe mari și frumoase, de cari s'au mai spus însă în Rusia de zeci de ori. Opoziția — care e formată de partidul cadeților, de toți democrații, deci de absoluta majoritate a Dumei — a primit cu ironie acest discurs de făgăduințe deșerte, pe când cercurile absolutiste, țariștii din Petersburg i-au trimis o adresă de mulțumire. Conflictul între guvern și opoziție se așteaptă de pe o zi pe alta, care conflict va avea de urmare o nouă dizolvare a Dumei, o nouă rușine.

Tulbure e și situația *Bulgariiei* după pierderea, prinucidere, a celui mai luminat politician al său. Partidul stambulovist, căruia aparține răposatul Petcoff și căruia aparține și guvernul actual, are cele mai curate intenții de ordine și de menținere a legăturilor pașnice cu Austria și România. Dar elementele radicale, alimentate de ruble rusești, se înmulțesc și e probabil, că după actualul guvern, care e socotit a fi numai de tranziție, să urmeze un guvern filo-rus și în acest caz Bulgaria devine primejdioasă.

Tocmai de această eventualitate se ținea seamă, mai zilele trecute, când se vorbea de urcarea contingentului armatei române. Se întâmplase ca tocmai atunci să fie la București, în vizită la regele Carol, cunoscutul diplomat turc *Munir Pașa*. Acestei vizite i-s'a dat în străinătate o deosebită importanță, deoarece *Munir Pașa*, ministrul plenipotențiar al Turciei la Paris, e cel mai capabil diplomat otoman. Se afirmă deci, că el a vizitat pe *M. Sa regele Carol*, pentru a stabili o alianță între Turcia și România în vederea unei eventuale atitudini îndoielnice a bulgarilor. Firește că nimic pozitiv nu se știe. Bine este însă să credem o explicare mai puțin senzațională și anume că cu ocazia vizitei lui *Munir Pașa* la București, s'au discutat mai mult chestiuni privitoare la românii din Macedonia și că *Sultanul*, care este un amic hotărât al românilor, a făcut cele mai largi făgăduinți.

In preajma alegerii dela Lugoj.

O zi ne mai desparte de momentul, când va trebui din nou să ne arătăm dragostea față de neamul nostru. O zi mai putem medita asupra grijei, ce trebuie să o purtăm intereselor noastre, o grijă, care trebuie să cuprindă toate inimile care simt românește, căci dacă vom nesocoti momentele hotărâtoare ale vieții, situația viitorului nostru e zdruncinată și noi nu ne putem aștepta la mai mult, decât a purta și mai departe în cârcă starea deplorabilă în care ne-am chinuit până acum.

Să uităm pentru moment desbinările, cari ne frământă, să ne întindem frățește și, cu inimă caldă mână și să pornim înainte cu dragostea în suflet, de a sluji neamului, cu dorința de a triumfa și a duce la bun sfârșit destinele acestui popor.

Căci dacă cei cari sunt chemați a merge înainte, dacă acei, pe cari soarta i-a favorizat, cu o mentalitate superioară, priincioasă înțelegerei stării în care ne găsim și cunoștinței drumului, care ne va scoate la lumină — își vor da toată silința, în exeporarea acestor treburi mari, atunci, cei mici vor ști să urmeze pe călăuzii lor, chiar dacă nevoia va cere, să taie din buruienile și din hățurile cari împresoară cărarea.

Am văzut la *Bocșa*, rezultatul fatal al neorganizării. Acolo, unde alegătorii români erau în majoritate absolută, a trebuit să vedem cu ochii una dintre cele mai rușinoase înfrângeri, care prin situația momentului ne-a blamat și în fața străinătății. Atâta nepăsare, atâta discordie și atâta lipsa de rânduială, ne-a răpit pentru o vreme îndelungată un glas în sfatul țării despoindându-ne astfel de puterea ce o aveam în afirmarea dorințelor și nevoilor poporului.

Să ne slujiască de exemplu indolența aceasta, care face din un om simplu o vită nesimțitoare, iar pe acei cari trebuie să dea seamă urmașilor de faptele lor, — îi acuză de tradare de neam. Pentru că nu numai acela e trădător, care întinde mână

dușmanului pe față ori pe ascuns, ci și acela, care nu sare într'ajutorul fratelui umilit, care nu contribuie cu vorba și cu fapta la însuflețirea de care avem nevoie, care nu pune umărul pentru a forța din loc și a răsturna cu puteri unite piatra care-și apasă greutatea asupra noastră a tuturor.

Avem sfânta datorie a nu călca în picioare renumele ce l'am moștenit dela strămoșii noștri, avem deci și obligațiunea de a lăsa celor ce urmează cinstea unui trecut glorios, la care am adăugat și noi din cât am putut și nu am lăsat, să ni-l zdrobească dușmanii neamului.

Chemăm la luptă pe alegătorii lugojeni și în ei ne punem de data asta încrederea.

Suntem convinși, că nu se vor găsi suflete păcătoase, cari să păteze curățenia însuflețirii naționale, ce ne-au arătat-o în trecut.

Suntem convinși, că toți alegătorii vor alerga sub flamurile steagului național, arătând odată mai mult, că un popor mândru de trecutul său, are încredere într'un mare viitor.

Cu Dumnezeu înainte!

Chestia agrară în Camera României.

București, 22 Martie.

În ședința de azi a Camerii, fiind la ordinea zilei bugetul statului, doi dintre fruntașii opoziției, d-nii *Emil Costinescu*, fost ministru de finanțe și *Nicu Filipescu*, fost ministru de domenii, au vorbit de chestia agrară.

Dupăce vorbește despre proiectul de buget, prezentat de raportul *N. Xenopol*, iată cum a vorbit *Emil Costinescu*:

Deoarece în buget este vorba de interesele generale ale țării, să vorbim și despre chestia la ordinea zilei, chestia țărănească.

În această chestie nu trebuie să facă nimeni chestie de partid, deoarece cu toții suntem vino-vași de-o potrivă! Nu trebuie să căutăm a ne apăra nici unul, deoarece nimeni n'am făcut nimic pentru această clasă atât de apăsată.

Să facem fiecare »mea culpa« și să căutăm o soluțiune.

biruoului ei, și că atunci, când lumea îi părea puștie, își luă refugiul în imperiul lui magic, al artei!

»Ernesta, el se uită iară aici!« șopti *Claudia* emoționată și tresări spăriată, par'că ar fi fost observată.

Își suggeră, ca tinăra ei soră o influință numai cu nebuniile ei, iar ea o femeie de 30 de ani, se poartă ca o găscă; dar nu-și putea învinge fericirea tainică, când între acte, când sala se lumina, pictorul o urmărea cu privirea. Se bucură că a găsit în fine — un prieten — după o pribegire în singurătate.

Claudia era așa de preocupată de admirațiile tainice ale idealului ei, încât pictorului *Giovani* nu-i mai dădu nici o atențiune.

Era într'un entuziasm, care se potrivă cu cei 18 ani ai ei.

Domnișoară,

»Mi-e cu neputință de a face o banală vizită în clac și frac, la *Dta*, și să conduc o conversație convențională. Și totuși aș dorî să facem cunoștință, o ști și *Dta* tot atât de bine. Deci te rog vino acolo, unde putem să ne bucurăm neconturbați de fericirea de a ne fi aflat în sfârșit singuri, după-ce pierdusem deja ori-ce speranță de a ne întâlni.

Vă rog să veniți Miercuri la 12 ore, la mine în galeria de tablouri. Vă aștept în sala dreaptă dela intrare.

Îți jertesc toată averea mea în schimbul unui nou cămin.

Scrisoarea aceasta care o primise *Claudia G.* cu poșta de dimineața o recitea în drum spre locul de întâlnire.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

O adresă greșită.

— Schiță. —

Il vezi *Ernesta*? Acolo în rândul al treilea, în stal?»

»Se 'nțelege, el este singur apariție interesantă în tot teatrul. Un cap caracteristic, admirabil.«

— »Il găsești? — de mult mă bucur! Câți ani îi dai! Nu are el o aparență aristocratică? Crezi tu, că e din familie mare?»

»Li dau cel puțin 40 de ani, și are un ce aristocratic înăscut, la tot cazul e o personalitate distinsă.«

»Cel puțin 40 de ani? Nu arată mai mult ca cel mult 25 de ani!«

»Pe cine înțelegi tu? Vorbești de pictorul *Giovani*, care șade aici jos. L'am recunoscut după portretele lui, pe cari le-am văzut.«

»Dar *Ernesta*! Ce mă impoartă pe mine *Giovani*! Nici nu l'am observat încă. Eu înțeleg pe bărbatul încântător, cu care mă întâlnesc de câva timp zilnic pe promenadă, și în teatru mă privește neconținut cu binoclu. Acolo, blondul acela, al șaselea în rândul al treilea.«

»Scuză mititico, pe acela nici nu l'am observat. Ai dreptate, pare foarte nostim.«

— »Numai nostim? Eu n'am văzut un bărbat mai frumos ca el!« exclamă *Claudia*, ofensată pentru o apreciere așa de rece. »Ei, să zicem, că e frumos, distins și simpatic. Ești mulțumită?» Întrebă sora mai mare, *Ernesta*, care era văduvă.

Claudia ar fi trebuit să nu fie de optsprezece ani, pentruca să se mulțumească cu atâta.

»Mie mi-se pare ca un prinț, toți ceilalți dispar pe lângă el«, exclamă ea cu entuziasm. Mi-se pare că-i place de mine, deoarece mă privește neconținut.

»Nue de tot imposibil. Dar, dacă continuăm a-l face obiectul admirațiilor și al observațiilor noastre, pot fi și alte cauze«, zise *Ernesta* rîzând. O amuză bucuria naivă, pe care o avea sora sa cu ocazia primei ei cuceriri.

Cortina se ridică și începu primul act al operei »Holandesul rătăcitor«. *Ernesta* se lăsă cu totul răpită de farmecul muzicii și i-se părea că e pe altă lume.

»Eu nu-mi aflu patria!«

»Singura, al cărei dor mă consumă.«

...Aceasta era și durerea vieții ei proprii. După o căsătorie scurtă și foarte nefericită, rămase singură — în vâltoarea lumii mari, dotată cu toate bunurile unei fericiri externe, dar părăsită sufletește.

»Ce-mi folosesc comorile? N'am soție și nici copii, și patria nu mi-o găsesc! Îți dau toată averea mea ție, dacă-mi oferi între ai tăi o patrie nouă« — cântă holandezul.

Cortina căzu și sala teatrului era din nou inundată de o lumină strălucitoare, — curios — răzimat de o colonadă și privea la ea în sus, *Giovani* părea că de multă vreme ar sta așa nemișcat.

N'a fost numai amăgire! N'a privit-o azi numai pe ea, neconținut?

De unde știa el, că e pictorul ei favorit, că »Noaptea de vară«, pictată de el, era de asupra

Di Carp: Concluziunea d-le Costinescu, concluziunea!

Di Costinescu: Va veni și concluziunea, dar pentru a veni la concluziune trebuie să arătăm relele.

Di Carp: Cer cuvântul.

Di Costinescu continuând arată că în ultimii doi ani arenzile s'au ridicat în mod colosal, mai ales de faimoasele trusturi de arendaș străini. Acești arendași stăpânesc domenii întinse, exploatând pe țărani. Dacă ca exemplu moșia Flămânzii din Botoșani și arată cum s'a urcat arenda, acestei moșii în urma unei lupte între Mochi Fischer și Jüster. Urcarea acestei arenze s'a făcut pe spina-rea țărănilor, cărora Mochi Fischer le-a promis să le dea o falcea cu 25 lei.

Din cauza acestor socoteli ale arendașilor străini, s'au răscolat țărani. Se știe că la Flămânzi a avut loc prima răscoală.

Di Carp: Și din aceasta cauză s'au devastat Botoșanii?

Di Costinescu: Să nu glumim în asemenea ocazii grave.

Di Carp: Nu glumesc de loc.

Di Costinescu continuând afirmă că nu numai cei din trusturi, dar în toată țara nu este dreptate pentru țaran. Nicăiri, în toată țara nu e o măsură dreaptă pentru țărani.

Voci: Protestăm. Să retrageți această afirmare.

Di Costinescu recunoaște că în multe părți este dreptate pentru țărani. D-sa arată cât de exploatați sunt în unele părți țării.

Di Brătășanu. D-le Costinescu, vă atrag atenția că v'ați depărtat dela chestiune.

Di Costinescu. D-le președinte, dl președinte al consiliului a cerut concursul opoziției și de aceea vă rog să mă lăsați să vorbesc.

Brătășanu: Ați adresat o interpelare în această privință, care e mâne la ordinea zilei.

Costinescu: Renunț la interpelare.

Carp: D-lor deputați vă rog să faceți liniște. Noi cari nu facem parte din partidele istorice vrem să știm ce este în cugetul acestor partide.

D. Costinescu arată condițiile de muncă pe moșiile trusturilor, condiții care sunt oneroase.

D. Cincu. — Vorbiți-ne de condițiile de muncă pe moșiile d-voastră.

D. Costinescu. — Toate moșiile mele sunt arendate la țărani.

Deplângând toate cele ce se petrec acum, nu trebuie să ne mărginim numai la represiuni. Odată cu aceasta trebuie să găsim leacul și acesta cât mai grabnic.

Cu bucurie am aflat, că dl președinte al consiliului lucrează la un proiect pentru desființarea trusturilor.

Trebuie să venim și cu alte proiecte, bazate pe dreptate, căci nu numai prin represiune se vor potoli spiritele. O asemenea liniștire nu e decât efemeră și se poate că mai târziu să izbucnească mai grav. Această chestiune trebuie tranșată de oameni de stat, cu dragoste de țară și dreptate.

D. Cincu. — Am vrea să știm cari sunt părțile d-v.

D. Costinescu. — Vreți să le știți? Iată-le: Să nu se mai facă invoeli agricole mixte. Invoiala să se plătească în bani, nu în muncă. Măsurătorile să se facă cu dreptate și să se dea una și una, nu ca acum trei și cinci.

Acum autoritățile sunt la ordinele arendașilor, cari măsoară strâmb. D-lor, eu am declarat, că nu fac politică în aceasta chestie, căci cu toții suntem vinovați.

Vorbind de tocmelile agricole spune că trebuie pedepsiți slujbașii arendașilor cari măsoară strâmb.

O altă măsură ar fi să nu se mai dea în arândă moșiile la străini, după cum nu s'a mai permis așezarea cărciumarilor de evrei la sate.

Am expuizat pe Goldwurm care a exploatat pe câțiva tineri, de ce să nu luăm măsuri și contra Fischeriștilor, cari au exploatat și exploatează o țară întreagă.

Continuând, d-sa spune că toți bărbații iubitori de țară, independent de culoarea lor politică să-și dea mâna pentru a îmbunătăți soarta țărilor.

De sigur că vor scăderea arenzilor, însă cu toții trebuie să facem sacrificii, cu atât mai mult cu cât nimeni n'am făcut nimic în această chestiune.

(Câțiva deputați întrerup).

Di Brătășanu. — Dl Costinescu a declarat dela început că toți oamenii politici sunt vinovați. De sigur că liberalii sunt mai vinovați, deoarece au guvernat mai mult. Acum nu discutăm decât măsurile ce trebuie să le luăm pentru îndreptarea acestui rău. Vă rog deci să numai întrerupeți.

Di Costinescu. — D-lor vorbesc cu durerea în suflet. Suntem cu toții vinovați. De ce să nu avem curajul să-

Vai de un guvern care e la putere în asemenea împrejurări.

Puterea în asemenea împrejurări e un calvar și nimeni nu vrea să vină la putere acum. Vina în aceste răscoale e a administrației.

Pentru a se potoli această răscoală ar trebui înlocuita cu totul administrația în multe părți, căci nu poți potoli cu aceia cari i-au apăsât până acum.

Nu ascunzând adevărul vom scăpa țara. Să

ne facem cu toții apostoli ai țării și să căutăm a ne face datoria. (Apl.)

Eu vorbesc aci ca român, nu ca opoziționist.

Poate că amicii mei nu mă vor aproba în tot ce am spus dar eu sunt convins că mi-am făcut datoria.

Di Costinescu trece apoi la discuția bugetului, spunând că în împrejurările prin cari trece țara nu se va uita la detalii de cifre. Aduce elogiul dlui Xenopol pentru raportul conștiințos ce a făcut. Examinează cifrele bugetului și spune că la răsboiu suma de 4.200.000 lei e mult pentru înființarea celor 34 batalioane de infanterie cari nu măresc însă efectivele regimentelor.

D-sa spune că nu s'a dat prea mult pentru armată, dar cât s'a dat e rău distribuit. Se sporesc cadrele fără a se mări efectivul.

Di Costinescu spune că s'a călcat legea comptabilității statului.

Păcat că nu e de față dl Disescu care e profesor să ne spună dacă se poate modifica de Camera o lege în vigoare.

Di Carp. — Ca profesor va spune da, ca avocat nu!

Di Costinescu continuând examinează și combate diferite cifre din bugetele diferitelor ministere.

D-sa vorbește despre remizele perceptorilor, spunând că e o cheltuială inutilă și e de părere a se fixa lefuri pentru perceptori.

Combate apoi Banca agrară pe care d-sa o numește un nou mijloc de speculă al țăranilor.

Acțiunile acestei bănci vor intra de sigur pe mâna vre-unui trust de străini. Se va găsi un mijloc și pentru aceasta după cum Fischer a găsit mijlocul de a cumpăra moșii pe numele unor români. Am o listă și aș putea s'o cêtesc.

Di Nicu Fillipescu urcându-se la tribună spune că dela 1901 nu mai pricepe nimic din situația financiară a țării.

De atunci încoace se fac bugete pentru a se scoate în evidență excedente speciale. Examinând bilanșul se va vedea că ele corespond perfect excedentelor.

Aceste sume cheltuindu-se, ele trec din an în an ca excedente și presupunând că va fi un excedent de 20 milioane pe an, în 10 ani vom avea 200 milioane. D-sa crede că acest sistem ne duce la o falsificare a situației noastre financiare.

Nu se mai știe ce este excedent real. Leacul ar fi să nu inovăm nimic și să ne ținem de realitate.

În declarațiile de azi ale dlui Costinescu eu văd cu plăcere o îndreptare pentru viitor.

Inima îi bătea puternic la gândul acestei prime aventuri în viață de care sora ei mai mare, subț și a cărei scut trăia, nu știa nimic.

E încântător să ai așa o aventură care de altcum numai în romane se poate găsi. Iși propusese să-i fie o lecție severă scriitorului acestor rânduri despre care însă, nu se îndoia nici un minut. Să aibă respectul convenit față de ea. Va pretinde să-i facă imediat vizita de etichetă, oare știe el cine-i ea?

Curios! Scrisoarea aceasta nu era de loc potrivită cu exteriorul lui! Deja și scrierea! Litere mari, groase, par'că ar fi toate cu penelul trase. Și stilul atât de greoi! Ce o să însemneze asta că în sfârșit o să își vorbească după ce pierduse orice speranță? Asta e o prostie, numai de sfârșit era curioasă.

Ce frumos că numai decât îi promise toate bunurile lui! La tot cazul are intenții serioase și e o partidă strălucită! Altfel nici nu s'ar fi hotărât să meargă la acest îndrăzneț »rendez vous«.

Lute mai scoase o oglindută din busunar și aruncă în ea o privire severă examinătoare. Pălăria fu pusă la loc și părul așezat ceva mai cochet. Azi i-a trebuit mult timp la toaletă și totul era în cea mai mare ordine aranjat la ea. Mulțumită își încheia ultimul nasture al mânușilor, căci știa ea ce mare rol joacă ele în fasonul ghetelor în momentul când se hotărăște viitorul unei femei.

Când urcă treptele galeriei se uitau toți trecătorii la ea.

Incepu se amețescă, picioarele n'o mai serveau, oamenii din sală îi păreau numai niște

puncte negre în ceață; se așează pe prina canapea și aștepta să vină el și să-i vorbească.

Trecuseră câteva minute dar nu venea nimeni. În sfârșit își luă inima în dinți și se uită înapoi.

Era posibil? El să nu fie aici! Voia să plece supărată, dar își zise în sine: în viața omului vin multe evenimente neașteptate. Poate l'a întâlnit vre-un prieten bun și-l reține sau a sosit tata sau vre-un frate de al lui — sau — ah, sunt multe în lume.

Tot v'a mai aștepta puțin.

Incepu să umble încoace și încolo și-a fățurit interes față de tablouri. Dar nu știa ce are înaintea ei o madonă sau peisagi.

Publicul îi era grozav de incomod,

De ce mai existau și englezele acestea nesuferite în hainele lor reform. Feticișcanele și copiii aceștia curioși? Era prea mult public acolo, nu poate omul să aibă nici rendezvous neconturbat. Toți o priveau, par'că ar ști de ce a venit și că așteaptă în zădar. Nu îndrăznea să mai privească câtră ușe că fetițele deja începuseră să ș'opotească și rădă.

Acolo într'un colț mai ședea un ghemuit privind tot spre intrare, par'că și el ar aștepta ceva.

Cine e acela? Așa îi pare de cunoscut.

»Nu e pictorul dela operă de care era încântată Ernesta? Natural, ca pictor aici e locul. Poate a spus și el ceva.

Pătrarele de ore treceau și galeria era tot mai goală. În sfârșit numai Claudia »omul ciudat« rămăsese la locul ei.

Claudia voia să rămână până la 1 oră căci mai înainte n'ar fi putut isprăvi cu vizita sub a cărei pretext a plecat de acasă, și acum la nici un

caz nu voia a-i spune surorii ei de rendezvousul nenorocos.

Se temea numai c'a păcălit-o cineva.

În cea mai rea dispoziție scoase scrisoarea încă odată din buzunar pentru a o examina mai cu deamăruntul. Când ea era adâncită în lectura ei, pictorul trecu pe dinaintea-i fără ca ea să observe.

De odată o prinse cineva de braț și o voce străină o întrebă.

»Cum ajunge această epistoală în mâna d-tale dșoară?»

Ea sări spăriată. C. Giovanni sta înaintea ei. Ea scoase un țipet și voi să fugă dar o reținu.

»Nu te speria — ați scăpat plicul eu l'am ridicat și am recunoscut pe el scrisoarea mea proprie. Cum ajungeți la epistoala aceasta care nu V'a fost Dvoastră destinată?»

»Dar mi-a fost adresată, murmură Claudia«.

»Dvoastră sunteți dșoara C.?»

»Da eu sunt«.

»Dvoastră ați fost Luni la operă în loja nr 3 în rangul I.?»

»Da eu am fost acolo«.

»Cine a fost dama aceea înaltă în toaleta neagră de dantelă?»

»A fost sora mea«.

»Scuzați dșoară aici o e greșală; epistoala nu V'a fost Dvoastră destinată. Bine voiți a mi-o reda? Supraveghetorul logilor m'a informat rău. Dați-mi voie să întreb cum cheamă pe sora Dv.?»

»Ernesta Rosilian«.

»Dar e măritată?»

»E văduvă«.

Fi-ți bună și mă conduceți la D-sa.

Imi dați voie să vă însoțesc?

Sora mea se va bucura de venirea D-voastră,

DI Costinescu. — In ce mă privește îmi iau angajamentul.

DI Carp. — Aducă și asta la alte multe iluzii ce ai avut!

DI Costinescu. — N'am avut nici-odată iluzii deșarte.

DI Carp. — Nu e vorba de d-ta.

DI Filipescu examinează păreri emise de dl Costinescu în chestia agrară și spune că nu se unește cu aceste păreri. In ce privește unele măsuri, cum e pedepsirea măsurii false cu rea credință, e de acord cu d-sa.

Mai sunt de părerea dlui Costinescu de a nu se lua decât o singură prestație.

Cât pentru Moldova ca munca să se plătească în bani, acesta ar fi un ideal. Nu cred însă că e posibil, din cauză că dacă s'ar tăia dintr'odată creditul țăranilor, am avea o nouă revoltă.

DI Filipescu vorbește despre administrație și spune că o bună administrație e un deziderat. Primarul rural poate fi un gospodar, în starea lui de cultură nu poate însă aplica legile țării.

D-sa e de părere, că ar trebui reînființat câte un notar la fiecare comună, care să aplice legile.

DI Cincu. — Foarte bine. Dar de unde să-l luați.

DI Filipescu. — Este o chestiune și asta. Eu sunt de părere să nu se trimeată titrați, cari nu fac nici o treabă. El ar trebui să fie luat cam din acei funcționari rurali din care să recrutează învățătorul, care în loc de un curs de pedagogie să aibă un curs de administrație.

Cu sistemul acesta cred că se va îmbunătăți administrația.

Oratorul vorbește despre elementele străine ce se stabilesc la țară și pe cari le declară periculoase și propune a se înființa monopolul asupra alcoolului la țară.

DI Filipescu abordează apoi chestia proprietății rurale și declară, că trebuie să se împroprietărească țăranii.

Aceasta ar fi însă una din soluțiile cele mai neînsemnate și trebuiesc altele mai importante.

D-sa vorbește apoi despre Banca Agrară, care spune d-sa că va provoca emigrarea populației să bagăm de seama, ca nu știm ce lege să nu populăm țările de peste ocean.

Oratorul vorbește despre alte reforme ce s'ar putea face în locul Băncii Agrare, cum e stațiuni agronomice pentru selecționarea grânelor de sămânță, ceea-ce va produce un beneficiu pentru producție de cel puțin 40 milioane. D-sa mai arată, că Banca agrară va aduce nemulțumiri și deziluzii printre țărani. Nu cred să fie vre-un partid care să facă casa rurală, așa cum au conceput-o țăranii. (Apl.)

căci îi sunteți pictorul favorit, replică Claudia căreia îi căzuse o piatră de pe inimă la deslegarea enigmei.

Când intră Claudia în salonul surorii sale se opri strălucind de bucurie.

Acolo era tinărul ei adorator dela operă, în cele mai frumoase mânuși glacé sure, învărtind clacul în mână.

Ernesta părea distrasă și obosită. Se plictisise grozav cu tinărul, care nu voia să plece înainte de a se întâlni cu Claudia.

Următoarea jumătate de ceas despăgubi pe amândouă părechile pentru chinurile îndurate.

Una... și!

Părintele Bucoavnă — Dzeu să-l ierte — era zgârcit de mama focului. N'ar fi dat un ban pentru altceva din... băufurică încolo, Doamne păzește.

Era odată la un târg, unde și țiganul cel din urmă își ia o falcă de carne, ori o sfârșitură de cârnaț și punându-o pe pâne îmbucă de zece ori pâne și odată din carne, ca să aibă rachiea culcuș.

Popa de unde să dea el bani pe astea. Li plăcea să încarce trei părechi de desagi cu fân pe spatele unei biete iepe hodorogite de drumuri și-și acăță și pentru el traista cu ceva merinde de oblâncul șelei, pentru că-i cădea greu să dea 10 crețari pe o porție de fân pentru iapă și 12 pentru... el.

Un om sărac lipit din satul care-și urca nainte porția nu cătărigile îl vede cu glaja de rachieu strânsă în mână la colț de masă.

»Apoi nu ceri ceva de rindul guri părinte Bucoavnă?»

»Mulțumim că am la iapă«, zice popa și mai gâlgăi o dușcă.

DI Filipescu propune indivizibilitatea pământurilor țărănești și despăgubirea comoștenitorilor de către acela, care va lua în stăpânire pământul.

D-sa mai propune înființarea pășunilor comunale, cari vor fi o mare binefacere. Nu trebuie să li-se dea o mare întindere, căci trebuie să se vină la starea de staulațiune.

Mai sunt și alte reforme, cari sub o formă mică sunt de mare folos.

Starea economică a țăranului se poate îmbunătăți prin mărirea producției țării și crearea de noi bogății.

D-sa arată că lângă fiecare casă țărănească se afla un teren, pe cari țăranii îi neglijează, sădind salcâmi sau altele.

Indemnând pe țăranii să cultive bine aceste terenuri, cu legume chiar, ei vor avea un venit.

D-sa propune ca statul să înlesnească țăranilor să-și transforme casele în ferme. Statul să ajute pe țăranii, timp de doi ani cu 200 lei pentru facerea fermei sumă ce se va achita.

Să se ajute cu subvențiuni cooperativele țărănești și să se îndemne pe țăranii, prin oare-cari avantaje, să-și îmbunătățească sistemul de muncă. Trebuie să avem o solicitudine deosebită pentru industriile agricole și propune o lege specială pentru legislația alcoolului, din cauză că marile fabrici de zahăr comit abuzuri.

Cred că din tovarășia muncii agricole și industriale, se va putea preîntimpina anii răi agricoli și modul de lucrarea pământului.

Declară că a venit să-și spună părerea, fiind solicitat de dl prim-ministru.

Atinge chestia rescoalelor agricole și spune că e convins că dl prim-ministru și guvernul n'are în vedere decât restabilirea liniștei.

Că dl prim-ministru va proceda cu blândețe, spune dl Filipescu, de acest lucru sunt convins.

Nu vorbesc dacă guvernul are destulă autoritate sau nu, sunt însă unele asperități cari mai mult irită decât să fie împăciuitoare.

Ședința se ridică la orele 6.

Răscoalele țărănești din România.

«servatorul» dădea următoarele relațiuni:

Relațiunile oficiale primite din județele din nordul Moldovei spun că de Vineri se constată o liniștire a spiritelor în județele Dorohoiu, Botoșani, Suceava, Neamțu și Vaslui, unde se produsese agitațiuni agrare.

În cursul zilei de Vineri s'au produs tentative de turburare a ordinii în unele comune din județele Tutova și Putna, dar ele au fost imediat reprimite.

În trei comune din județul Covurlui s'au produs de asemenea manifestațiuni țărănești, dovedite a fi fost rezultatul unor instigațiuni socialiste. Ele nu au avut însă nici o urmare.

După alte știri primite din Alexandria (Teleorman), țăranii de pe moșia Nanov s'au răscolat și s'au dedat la scene de sălbăticie contra arendașului și proprietarului. Se afirmă că dl C. Atanasiu fost senator și Săndulescu-Nanoveanu, fost senator, ar fi fost maltratați de săteni și că s'ar afla într-o stare îngrijitoare.

Grație măsurilor luate ordinea a fost restabilită. Svonul după care fabrica de spirt dela Ghidigeni, proprietatea dlui Crissoveloni, ar fi fost incendiată, nu se adeverește.

Știrile primite din celelalte puncte ale țării sunt liniștitoare.

De oare-ce țăranii în mare parte se plâng că prețul cu care li-se vinde falcea de pământ se ridică în unele locuri peste 80—90 lei, autoritățile au hotărât ca Mercuri 27 c. să facă în localul prefecturii un congres al tuturor arendașilor și proprietarilor din județul Dorohoi, cari își cultivă singuri moșiile, ca împreună se stabilească un preț convenabil de fiecare falce, precum și a celorlalte dări pentru vite, etc.

În acest scop s'au trimis de 2 zile invitații la fiecare.

S'au luat dispoziții pentru paza orașului Dorohoiu, postându-se la bariere infanterie și la 5—6 kilometri plutoane de cavalerie, nepermițând decât delegațiilor a intra în oraș, care este zi și noapte păzit de patrule de infanterie și cavalerie.

După sosirea reg. 10 Putna și a dlui general Pavlov, acesta împreună cu inspectorul admini-

strativ Varlam și cu prefectul, au stabilit câte-și trei ca județul să fie împărțit în mai multe secțiuni și în fiecare să se trimită câte 4 sau 5 sute soldați din care la nevoie să se poată trimite cu înlesnire ajutoare celor în nevoie. Cu acest mod răscoala a început să descrească și e speranță că, afară de câteva localități, în restul județului să se liniștească; ieri s'au făcut câteva mișcări în câteva comune, dar intervenind armata, s'au potolit fără violență.

Mai mulți senatori și deputați au plecat aseară în nordul Moldovei pentru a intra în contact direct cu țăranii resculați de prin unele comune rurale.

Alți membri ai majorității parlamentare vor pleca astă-seară în alte sate.

Ministerul de domenii a dispus ca moșia Statului Ostrovul-Mare din Mehedinți, în întindere de 1755 h. va fi vândută țăranilor în loturi de 5 h., Sunt 351 de loturi.

Comisia de vânzare se compune din dl Niculescu-Telega, inspector domonial, colonelul Kivu, dela Mehedinți, și primarul rural respectiv.

O delegație studentescă a fost primită Vineri la orele 6 în audiență de M. Sa Regele.

Delegațiunea a prezentat M. S. Regelui, trei memorii, dintre cari două relative la mișcările țărănești și al treilea relativ la concentrarea plutonierilor, în timpul dela 20 Aprilie până la 20 Maiu.

Se pare că până Duminecă situația s'a înrăutățit, căci iată ce știre aduce »Adevărul« ce ne-a sosit Luni după amezi:

Județul Putna. Focșani. — Agitații cu caracter mai grav s'au mai semnalat în comunele: Adjud, Sascut și Domnești.

Săntoara 000 de țărani din comunele Suraia și Ghilești au venit la barieră și au vroit să intre în oraș pentru a vorbi cu prefectul spre a-i cere pământ. Ei au fost opriți.

Imediat ce s'a aflat despre această, prefectul s'a dus de a parlamentat cu sătenii promițându-le că cererile lor vor fi satisfăcute.

Țăranii s'au retras.

De asemenea s'au îndreptat spre Focșani săteni din Pătești, Vârteșcoiu și Odobești; ei n'au putut pătrunde prin bariere; fiind somați ei s'au retras.

Mărăsești. Parte din evrei îngroziiți de grava situație de aici au fugit. 2500 de răsculați amenință să dărime fabrica de zahăr. S'a trimis o companie din reg. 2 geniu.

Târgușorul Panciu a fost complectamente ruiat. Peste 30 de case au fost devastate, mărfurile aruncate în stradă, oglinzi sfărâmate, covoare tăiate, uși scoase etc. S'a produs o învălmășală în care armata a fost nevoită să tragă. Au căzut pe loc 4 morți și 15 grav răniți.

Între casele devastate complect sunt ale d-lor: Avram Herșcovici, Capel Herșcovici, Marcu Solomon, Kaufman, Fiterman. Au fost devastate într'un cuvânt toate casele evreești.

Toți evreii au fugit la Focșani.

Județul Brăila. Brăila, 10 Martie. La orele 11 seara a venit ordinul de a se concentra regimentul 11 călărași. Spre ziuă vor pleca la Covurlui șapte escadroane cu câte 120 oameni; soldații vor fi prevăzuți cu echipament de războiu.

Același ordin cere concentrarea schimbașilor. La orele 1 noaptea a avut loc la prefectură o conferință, la care au luat parte: prefectul Faranga, maiorul Murgulescu, procurorul Eremia, substitutul Bilciurescu, judecătorul de instrucție Goangă și șeful poliției Cantuniar.

Județul Vlașca. Giurgiu, 10 Martie. Țăranii din Grosu s'au răscolat, voind să devasteze curtea proprietății Mandafurnis.

Parte dintre țăranii au refuzat însă a se asocia

cu cei răsculați. Ei fură atunci amenințați de tovarășii lor răsvrațiți, că li-se va da foc la case. In fața acestei amenințări țărani se uniră cu toții și devastară casa, dând foc proprietății și păturilor.

Dl Mandafurnis s'a refugiat la Giurgiu.

Din Grosu, răsculații se îndreptară spre comuna Pielea (Teleorman), unde au dat foc proprietății dlui Iorgu Angelescu.

Comunicația telefonică este cu desăvârșire întreruptă, firele fiind rupte.

La Găvănești a fost incendiată și distrusă proprietatea dlui colonel Rădulescu.

Din oraș se zăresc flăcările localităților incendiate.

Județul Iași. Stânca. — Țăranii răsvrațindu-se în această comună, proprietatea d-nei Greceanu, dl căpitan Macarovic, trimis acolo cu soldați, a povățuit pe săteni să se liniștească și a reușit să-i convingă că soarta lor va fi în curând îmbunătățită și ei s'au împrăștiat în liniște.

Iași, 23 Martie. — Se anunță că Izil Cohn, evreu naturalizat și proprietarul moșiei Bălănești din județul Neamț, a fost asaltat de săteni, bătut și legat.

El a fost prădat de suma de 18.000 lei și este acum prizonierul țărănilor răsvrațiți.

Dela orele 12 noaptea e orașul liniștit.

Trupele de cari dispune orașul numără 3000 de oameni.

Un număr de advocați s'au întrunit astă-seară la dl Pandali Zamfirescu decanul baroului, care a hotărât a stărui pentru împăciuirea țărănilor.

Poliția a făcut o razie în oraș, arestând un însemnat număr de indivizi dubioși, cari au fost expediați cu un tren special spre București.

Arestații au fost însoțiți de 40 călărași.

Iași, 10 Martie. — La *Tibana* a avut loc o încăierare între un grup de săteni de aici și unul din alt sat.

Sunt doi morți.

Județul Teleorman. T. Magurele, 23 Martie. — Ieri după devastările făcute la Alexandria *reser- viștii și concediații* au trecut în corpore în comuna Nanov.

Aci au devastat casele arendașilor Nenoveanu și Atanasiu și le-au dat apoi foc cu gaz. Aproape întregul sat se află în flăcări.

De aci răzvrațiții s'au îndreptat spre Mavrodin și Orbeasa.

Ei refuză a se întoarce la regiment.

In oraș și în mai tot județul domnește o panică de nedescris.

O mulțime de familii ovreiești au părăsit localitatea de astă noapte.

— In comuna *Piatra* s'au răsculat peste 2000 țărani cari s'au dat la devastări scoțând copiii din infirmerie. Arendașul Nae Voivozeanu, a fost grav bătut.

— In *Alexandria* s'a ivit o nouă bandă de derbedei și mahalagii cari au venit cu căruțele pentru a prăda marfa din prăvăliile ce n'au fost devastate la prima devastare.

S'au tras focuri în răsculați. *Sunt mai mulți morți și răniți.* Intreaga populație a orașului s'a înarmat cu puști și revolvere.

Demisia guvernului Cantacuzino.

Guvern liberal.

Ziarele cari ne-au sosit ieri după amezi, aduc următoarele știri privitoare la schimbarea de regim în România:

Demisia guvernului poate fi considerată ca un fapt îndeplinit.

Deși dl Cantacuzino a declarat aseară că azi dimineață va mai face o încercare de a alcătui un guvern de coalițiune, totuși în urma audienței dela rege, ce a avut-o dl Sturdza aseară, se poate afirma cu certitudine că suntem în preziua unei schimbări de regim.

Dl Sturdza ieșind aseară dela palat a avut o conferință cu d-nii Costinescu și Ionel Brătianu. Imediat s'a răspândit șvonul că până Marți dl Sturdza va forma ministerul.

Cea mai probabilă combinațiune ministerială pare a fi aceasta:

Dl Sturdza, președinte al consiliului și ministru de interne.

Dl Costinescu la finanțe.

Dl Ionel Brătianu la externe.

Dl Poni la instrucție.

Dl Sp. Haret la domenii.

Dl Th. Stelian la justiție.

Dl V. G. Morfun la lucrările publice.

Dl general Coandă la război.

Parlamentul va fi dizolvat în luna Septembrie.

Astăzi comitetul executiv liberal se va întruni din nou pentru a lua ultimele hotăriri.

Aseară au avut loc următoarele consfătuiri politice:

Junimiștii s'au întrunit de două-ori: odată la dl Maiorescu, și apoi a doua-oară, la dl N. Filipescu.

Liberalii au avut la ceasurile 10 o consfătuire la dl Emil Costinescu.

D. P. P. Carp a fost chemat aseară la palat la orele 11.

In întrunirea comitetului executiv liberal, care se va ține azi la orele 3 p. m. se va da citire unui manifest-program, pe care liberalii proiectează să-l adreseze țării. In acest manifest se vor anunța reformele pe cari partidul liberal își ia angajamentul să le aducă la îndeplinire pentru rezolvarea, în parte a chestiei țărănești.

Ultima oră.

-- Știre particulară a »Tribunei.«

București, 25 Martie, orele 10 seara. Iată cum s'a constituit noul guvern:

D. Sturdza, prezidenție și externe;
Ion I. Cratianu, interne;
Emil Costinescu, finanțe;
Anton Carp domenii;
Spiru Haret, instrucțiune publică;
Toma Stelian justiție;
V. G. Mortzun, lucrări publice;
Generalul Averescu război.

Jurământul l'au depus azi în mâ-nile regelui. In capitală însuflețirea e mare. Noul guvern pregătește un program pe baze largi democratice. Programul acesta îl vor comunica cu țărani răsculați în formă de manifest, pentru a-i liniști. Se leagă mari speranțe de acest program și de activitatea guvernului, care mai nainte de toate va căuta să potolească răscoala țărănească.

Din România.

Mișcarea populației României în 1906.

Dl N. Ionescu, șeful serviciului statistic din direcția generală sanitară a înaintat dlui dr. O-breja, directorul general al acestui serviciu, raportul dsale asupra mișcării populației României în 1906. Din raport se vede că numărul născuților in acest an este de 260,293 copii, ceea-ce reprezintă o natalitate de 40 la mia de locuitori. Au murit 156,899 persoane adică 24 la mii. Sporul natural al populației a fost deci în 1906 de 103,394 suflete, dând astfel un coeficient de 15.9 le mii de locuitori, cum nu s'a mai văzut nici odată în România. Aceasta se datorește atât natalității mari, care de altfel s'a mai constatat în România, dar mai ales mortalității reduse, cum nu s'a mai întâlnit la noi în ultimii 30 de ani, decât în anul 1900. In unele județe, mortalitatea a fost și mai scăzută decât media generală, așa în Muscel și R.-Sărat, ea a fost de 20 la mii, iar în Brăila, Prahova și Vâlcea de 21 la mii.

Apărarea națională.

Andrássy și adunările românești.

Adunarea nemților — oprită!

Protestul din Munții-apuseni.

La Tron!

Demn și înălțător se desfășură solemnă protestare a poporului român contra nelegiurii guvernului.

Convocarea din Arad, a făcut — precum era de prevăzut — o escelentă impresie în public. Aradul, dă un splendid exemplu de însuflețire și solidaritate națională. Și e neîndoios că aceasta și va avea efecte: *vor urma acum pe rând toate centrele românești pe calea datoriei.*

Pe ziua de azi avem de altfel două știri frumoase de înregistrat. O scurtă depeșă ne anunță că adunarea din Munții-Apuseni a fost impozantă. Mai multe mii de oameni au votat o rezoluție foarte bărbătească.

A doua este adunarea din Brașov, al cărui convocător îl publicăm la altă parte a foii noastre.

Guvernul celui mai negru reacționarism urmărește minuțios manifestarea națională a românilor și caută modru să o reducă și izoleze. Din sorginte absolută sigură primim știrea că »contele negru« *Andrássy* a trimis o invitație tuturor ziarelor întreținute, ungurești, să nu publice nici un raport despre decursul adunărilor de protestare. In fața aceasta vrea să izoleze pe arhierii și deputați de marile masse românești — în fața opiniei publice maghiare.

Facă ce vrea și ce poate. Nimic nu va putea împedeca însă strigătul de protestare al poporului român. Și dacă se gândește la măsuri mizerabile ca să o înăbușe, *vom găsi noi modru de a o face auzită.*

In frunte cu arhieriei și deputații nostri vom merge la Tron!

In cap însă nu ne vom lăsa tocați ziua în ameaza mare.

Adunarea nemților din Vârșet — oprită.

Adunarea din Vârșet a nemților naționaliști, convocată pe ieri, a fost oprită de autorități.

Actul arbitrar și ilegal a produs adâncă amărăciune în populație.

Ce zic la asta nemții »patrioți«? Mai cred?

Adunarea din Abrud.

Ni-se depeșează din Abrud:

Azi s'a ținut aici sub cer liber adunarea de protestare sub prezidența dlui *Laurențiu Pop*.

Adunarea a fost impozantă. Au luat parte mai multe mii de oameni.

S'a votat cu multă însuflețire o rezoluție foarte energică contra proiectului lui Apponyi, s'a exprimat încredere arhierilor și deputaților naționali, rugându-i să ducă fără hesitare până la treptele tronului plângerea poporului român, încât guvernul ar nesocoti-o.

Raport va urma.

Adunarea din Arad.

Biroul însărcinat cu aranjarea adunării din Arad, avizează pe fruntașii satelor, că le-a expediat azi cu posta pentru fiecare comună placate prin cari s'anunță adunarea de Luni din Arad.

li rugăm și pe aceasta cale să facă cea mai întinsă propagandă, ca adunarea de Luni să fie cât de măreață.

Vocea unui învățător.

Proiectul contelui Apponyi, preocupă azi pe toți oamenii noștri conștiențioși, pentru că în acel proiect văd pericolitate nu numai biserica și școala noastră, ci chiar și existența noastră, a dascălilor confesionali; să luptăm deci din toate puterile, pentru a ne scăpa din pericolul ce ne așteaptă, — ba chiar și învățătorii de stat au trimis un memorandum contelui Apponyi, cerând modificarea unor paragrafi, mai ales § 24.

Iar noi? Tăcem tăcerea peștelui, prin ce aprobăm afirmarea ziarelor maghiare, cari zic, că proiectul numai episcopilor valahi nu le place, iar nouă ne place.

Noi, cei mai »inteligenti« și mai »culți« — cum ne numim — pot afirma, că în multe privințe nu ne putem asemăna antecesorilor noștri, mai ales în ce privește dragostea de neam și totuși suntem cu mult mai pretensivi, deși suntem și azi mai binișor salarizați decât antecesorii noștri. Noi până acum tot cu aceea ne-am scuzat slăbiciunile noastre, că din cauza puținului salariu n'am putut face spor. Pentru-ce au putut antecesorii noștri?

Și tânguirile noastre nebazate — pe la ușile străinilor — după-cum vedem, au ajuns în urechile lui Apponyi și acesta acumă voiește să ne ferească.

Am zis nebazate. Da, pentru că noi, cei »inteligenti« și »culți« cari încă nu ne-am împlinit datorința noastră așa, cum ar fi trebuit.

»Voiește, să ne ferească«. Așa o zic unii și alții, dintre noi. Și o zic aceasta și bătrâni și tineri. Cei dintâi o zic numai din interes personal, căci uită-te ce zic ei: D'apoi voi mai împinge oare-cum 4—5 ani și după aceea voi cere penziunea — cea grasă. Aceștia apoi se numesc »apostoli«! Nu dar că li-se cade acest nume? Nu tot dreptu-l am, când zic, că noi nu ne-am împlinit datorința noastră așa cum ar fi trebuit? Si nu ni-o împlinim nici acumă, când mai ales cu paragrafi 21 și 24, ne împiedică și existența noastră!

»Voiește, să ne ferească« o zic unii dintre cei tineri. De aceștia nu mă mir mult, pentru că o zic din neexperiență. N'au avut încă de lucru cu »domnii«. A avea însă de lucru »domnii«, o știe și cel din urmă țaran, ce însemnează.

Dar iată aci un exemplu bun:

Pentru a nu fi excepționat nici din partea inspectorului regesc, în ce privește progresul din limba maghiară, am propus-o, numai Dumnezeu știe cu câte greutate și în anul 1897, pentru progresul făcut din această limbă, comisiunea comitatensă de aici, mi-a exprimat mulțămirea protocolară. Și mai târziu, dar mai ales în 1905, vizitându-mi sub-inspectorul regesc școala, i-am arătat atâta progres, încât acesta la tot răspunsul dat de elev, îmi zicea: »Kistihand«, iar la luarea protocolului, nu știu cum să mă laude.

S'a întâmplat însă, că în anul viitor, știind eu și denunțând păcatele notarului, acesta de înfuriat, îmi zise: »Magának elment a hire a járásban, hogy maníája van jelentésetek tenni«. Puțin mai târziu, adecă acum e anul, vine la mine inspectorul regesc. Și vine, mă rog, dela notarul meu cel suspendat, și încă cu ce mânie! Mi-i sucește și întortochează pe băieți, de cugeta-i, că are de lucru cu niște gimnaziști. Și în urmă, dela »Kistihand«, am ajuns la: »Többet vártam magától«.

Am înregistrat cele expuse, pentru că să arăt colegilor mei, cari așteaptă fericirea cea mare, că până a nu avea încă nici un filer ajutor de stat, suntem șicanați, când într'o privință, când într'alta. Intreb acumă, că ce va fi atunci, când §§ 21 și 24, vor deveni lege și vom primi ajutor de stat?

Fericire? Dela §§ 21 și 24 fericire? Da, fericire atunci, dacă ajutorul ce-l vei primi dela stat

il vei cheful cu notarul și cu biraele satului și dacă vei preamări și propovădui »idea de stat« la din contră vei peri, ca conforu. Și în zădar vei merge, la fisolgăbirău și la vicișpan, căci aceștia cer »informații« totdeauna dela notari, iar apucăturile acestora le știm deja.

Pentru ce atâta tăcere? Unde-s prezenții reuniunilor noastre? Cum de nu convoacă reuniunile? Ar fi bine aceasta; nu pentru că să facem politică ori să demonstrăm, ci numai să aducem un simplu concluz, în care să rugăm pe Măria Sa contele Apponyi să ne lase în pace, să trăim și de acum înainte cu prescură, pentru că ajutorul ce are de gând a ni-l da, pe lângă §§ cari jignesc în autonomia noastră, nu ne trebuie. Să o facem aceasta ar fi adevărata jertfă.

Miersig, la 8/21 Martie 1907.

Iulian Paguba.

Adunare de protestare în Brașov. Convocare.

Cetățenii locuitori în cercurile electorale din comitatul Brașovului se convoacă la adunarea poporală, ce se va ținea în Brașov Vineri 16/29 Martie la orele 2 p. m. în sala hotelului Nru 1, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.
2. Discuțiunea asupra proiectelor de lege ale guvernului, cu privire la școalele elementare.
3. Rezoluțiune asupra acestei chestiuni.

Brașov, 9/22 Martie 1907.

Vasile Voinea, Iuon Lengeru, George B. Pop, Andreiu Barseanu, Simeon Damian, Dr. Vasile Saftu, Dr. G. Baiulescu, Dr. N. Vecerdea, N. Bogdan, George Ludu, Toma Giurgiu, Ioan Hamsea, Zenovie Popovici, Dimitrie Greceanu, Ioan Broșu, Ioan N. Bidu, Iosif Comanescu, Ioan Aron, Romul Verzea, Ioan R. Butu, Ioan Schiopu, Ioan Hamsea, G. Navrea, Ioan Nan, Ilie Savu, N. Puiu, Irodion Frates, Petru Popovici, V. Sfetea, I. Prișcu, I. Sabadeanu, N. Dușoiu, Teofil Roșca, Ioan I. Maximilian, Stefan Taus.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 26 Martie 1907.

— **Parastas pentru V. Babeș.** Ni-se scrie: Duminecă la 4/17 Martie a. c. s'a celebrat cu deosebită pompă parastas pentru în Domnul adormitul marele bărbat al neamului și bisericii noastre ort. române — Vincențiu Babeș — în biserica din comuna sa natală Hodoiu.

Ceremonialul a fost săvârșit de parohul Cornel Popoviciu, la care a cooperat și corul mixt al plugarilor român din loc, cântând precis și foarte frumos sub dirigența învăț. Mihaiu Iancu.

Public a azistat în număr mare la serviciul divin, dând astfel cuvenita venerațiune memoriei mult regretatului său protector și mare binefăcător.

Dumnezeu odihnească în pace sufletul drep-tului Vincențiu Babeș.

— **Emigrările.** Se scrie din Franca, că în decursul acestei luni locuitorii din părțile nordice ale țării au emigrat în grupe mari spre America. Unele comune au rămas fără populație, așa, încât mâne poi-mâne nu vor avea din ce să plătească pe preotul, învățătorul și notarul.

— **Cavalerismul unguresc.** De lângă măr-găritarul cavalerismului maghiar al deputatului săcui Nagy Gy. față de damele române, mai vine unul și mai prețios al aceluiaș cavalerism.

Dr. Stefanik Milan, asistentul lui Ianseu, renumitul astronom francez, a trimis o scrisoare lui »Bud. Napló«, din care estragem următoarele:

Institutul astronomic de stat din Paris — Meuden m'a trimis într'o expediție în Turkestan, ca să cercetez și să raportez despre întunecimea de soare din 14 Ianuarie a. c. Am umblat printre popoare sălbatice, dar nu mi-s'a întâmplat nimic, din contră, șefii lor m'au onorat cu daruri bogate. La reîntoarcere spre Paris m'am abătut pela părinții mei în Kosarisko, comit. Neutra. Fiind Bozin-ul aci aproape, m'am dus și eu la alegerea de deputat, ca să fiu martor ocular la cel mai frumos act, constituțional în o altă țară cultă europenească(!) Ce mi-s'a întâmplat după alegere, întrece și poveștile fabuloase despre ticăloșiile sălbatice din Azia. M'am urcat în un compartiment de cl. I. a trenului personal de Pressburg — Viena, cu prietenul meu, profesorul Z. Zs., și am discutat slovăcește. Deodată întră Szmrecsányi Gy. deputat poporal, și fără să se presinte ne-a întrebat slovăcește, că suntem oare cehi și am fost la alegere? Am spus, că suntem slovaci, și am conversat mai departe cu prietenul meu slovăcește. Atunci a venit în despărțământul nostru și Kovács, Csizmadia, naintea cărora Szmrecsányi a numit pe Szkiacsák, Iuriga, Hodja și alți Slovaci inteligenți lăpădaturi, ticăloși seducători ai poporului ș. a.

Eu am voit să le spun ungurește amical, că noi înțelegem și ungurește, și să nu vorbească în fața noastră astfel de vorbe. Nu terminasem bine și începură a face larmă, la ce a venit și Brestyánszky, corifeu poporal, cu un băț sdvărăn și l-a predat lui Szmrecsányi cu cuvintele: »la seamă, să nu mi-l rupi«. Eu am vorbit mai departe cu prietenul meu slovăcește. De odată sară Kovács lângă mine zicând: »Îți interzic să mai vorbești slovăcește, și de mai vorbești un cuvânt slovăcesc, te lovesc în față, sau te împusc, ca pe un câne«. Apoi Kovács a și scos revolverul, ceea ce chiar și prietenul său Csizmadia a excepționat. Am vrut să ies, să chiem vr'un conductor sau să trag semnalul de alarmă, dar Kovács mi-a pus piciorul înainte zicând: »Nu te las, că nu vreau!« Comentarii nu fac, las să aștepte publicul cult al Europei purtarea lor.

Dr. Stefanik Milan

membru la inst. astronomic din Paris.

Se vorbește, că Stefanik a anunțat întâmplarea aceasta și ambasadorului francez din Viena, și că afacerea va avea continuare și înaintea judecătorei. Stefanik va lua parte și la balotajul din Bazin.

Intr'adevăr nu mai trebuie nici un comentari!

— **Contesa Montignoso și copiii ei.** După »Neues Wiener Tageblatt«, fosta moștenitoare de tron a Saxoniei, contesa Montignoso, a scris de curind regelui Saxoniei o epistolă, în care îl roagă să-i dea ocazie ca să-și vadă copiii cât de curind și adecă în săptămâna Paștilor la München. Informatorul susnumitului ziar are motive să creadă, că regele Saxoniei nu-i va refuza această rugare. În chestiile financiare s'au înțeles pe deplin. Tot »Neues Wiener Tageblatt«-ul aduce știrea, că fosta princesă e în corespondență regulată cu fratele ei Leopold Wölling. Leopold Wölling, care după cum se știe a fost prințul Leopold Ferdinand, de prezent e în Nizza, unde așteaptă sfârșitul divorțului. Soția lui, Wilma Adamovici în procesul de divorț n'are pretensii materiale.

— **Dela Abazia** primim următoarele: Vă comunic cu plăcere, că Abazia a ajuns să fie bine cercetată de români. Amintesc între aceștia pe dl dr. Oncu, dl Mihail Beșan not. publ. reg. în Lugoj, dr. Iancu Meșian cu d-na din Zernești și d-na dr. Parasea din Hațeg și alții. Dl dr. Oncu se află foarte bine și pe cum mi-a comunicat în Joia viitoare voește să părăsească acest ținut plăcut. Mai alaltieri au fost în Fiume, unde a petrecut multe ore.

Intre altele le-am comunicat mult despre Fiume și Fiumani tot așa că pentruce stărui eu ca să avem aici o firmă românească.

La boala »VÂNĂ de AUR«, diabetă și intestine indispensabil pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebunțeze medicamentul »ZERO«, căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare.

Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere.

La întrebunțare e mai ieftin decât hârtia. Ori unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat.

BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 4 Martie	ACTIV	1907. 24 Februarie	3 Martie
106104276	74979276 Reserva metalică Aur . . . 81857235	116152532	115452235
1376098	31125000 „ Trate Aur . . . 33595000	1191925	1225641
59347412	Argint și diverse monete	79190730	82623237
23842199	Portofoliu Român și Străin	30554243	30321161
11999924	*) Impr. contra ef. publice 9010900	11999924	11999924
14983507	„ „ „ „ In cont curent 21310261	15931524	15931524
2914292	Fonduri publice	3270121	3270121
9768153	Efectele fondului de rezervă	5882259	5882259
601598	„ „ „ „ amortisarea imob. și material	610795	610795
347534	Imobili	324109	333817
84138465	Mobilier și Mașini de Imprimerie	88094838	87939888
—	Cheltuieli de Administrație	766500	292000
2814257	Deposite libere	515254	—
32283449	„ „ & provizoriu	19721178	17588576
—	Compturi curniți	374205932	373471178
346521164	Copmturi de valori	12000000	12000000
346521164		22697129	22697129
12000000	PASIV	3343012	3343012
21034186	Capital	246785310	245229850
3105044	Fond de rezervă	—	—
225773240	Fondul amortisării imobilelor și material	519143	583413
—	Bilete de Bancă în circulațiune	88094838	87939888
470229	Profituri și perderi	766500	292000
84138465	Dobânzi și beneficii diverse	—	1385886
—	Deposite de retras	374205932	373471178
—	„ „ & provizoriu		
346521164	Compturi curinți		

Scomptul *) Dobânda 5 %

MANDL FERENCZ

topșilor de metal

A. R. A. D., STRADA BOCZKÓ Nr. 11.

Parimește spre efectuare orice lucru ce cade în această branșă, precum căzi pentru scaldă, chiții de scaldă, mobile de fier și de lemn, cane, de apă, punerea în aur, marmură și bronz, lampelor, pictură de majolica pe lemn și metale. Roderozare în orice valoare în forma cea mai senzațională pe lângă prețuri ieftine și serviciu prompt.

Când se înșală damele mai tare?

Dacă își comandă corsetele lor prin colportătoare!

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bune. Poștiți și osteniți până la mine, unde se pregătesc ronziile cele mai la modă și cele mai potrivite.

Corsete gata, îndreptătoare de talie, ce le vind în prețuri foarte ieftine.

Ger deplina încredere a prea stimatelor doamne cu toată stima

PILCZ IRMA

pregătitoare de corsete

Arad, Deák Ferenc-u. 2.

Avis!

Tuturor abonenților „Cantorului Bisericesc“, le aduc la cunoștință, că opul acum se află sub tipar și abia la vară va apărea de sub tipar, deoarece opul să extinde pe aproape 50 coale de tipar; e ușor de înțeles, de ce nu poate fi mai în grabă gata? Cei cari până acum nu s'au abonat la acest op atât de valoros, sunt rugați a se abona cât mai în grabă pentru a să putea hotărî definitiv numărul exemplarelor tipărinde.

Prețul de exemplar broșat 8 cor; legat în pânză frumos aurit 10 cor. legătură de lux 14 cor. în piele. Cei neabonați vor solvi 2 coroane mai mult. Abonați se consideră acei domni, a căror nume va apărea în conspect la finea opului.

Abonamentele se fac la dl G. Bujigan inv. în Déliblat (Temes m.).

Fabrica de metale a lui Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér. În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio.

47 Klgr: cântărea dl Dr. Gera Attila din Voloșanka, care din tuberculosa s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 130 Klgr.

Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. În casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare ca-

pul slabilor, cari doresc că se îngrase și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de brad Castillio al D-tale a folosit foarte ficei mele bolnavă de consumțiune, rog cu reînțoararea poștei încă două sticle. Nandrássy D. Mihály, preot, com. Gümör, Restér, u.p. Ochtina.

On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela D-ta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D. voasur, — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebuințați

CREMA-ALIFIA- 1 coroană.
SAPUNUL MATILDE 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

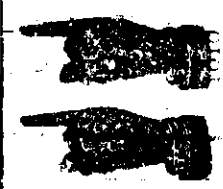
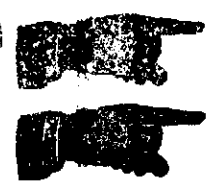
laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> ● Tot felul de lucrări tipografice ● </div> <i>atingătoare de această branșă</i>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>dupa dorința și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> „TRIBUNA“ ARAD <i>Str. Deák Ferencz nr. 20</i> </div>		
PREȚ-CURRENTURI <small>în orice limbă</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> ● Diferite tipărituri pentru bănci ● </div>	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<i>Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.</i>		
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE

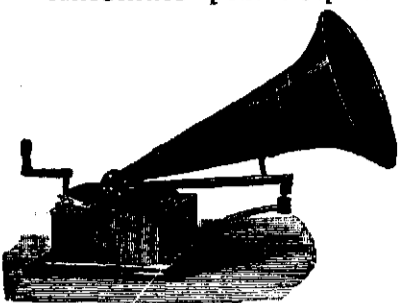

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramophonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus
Gramophon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari
dela 35 fl. în sus. **Suluri plăci duple**
mare asortiment. **Noutăți Gramophon**
sururilor! Ilustrate cu cântece și note,
bucata 30 cr. Catalog ilustrat despre *Pho-*
nograph, Gramophon și Automate se trim-
ite gratuit și scutită de timbru. Primesc
tot felul de plăci întrebuintate sau le
schimb după plac. Cel mai ieftin isvor de
adjustare pe acest teren în întreaga Ungaria

Tóth József,

comerciant de gramophone
Szeged, str. Könyök nr. 3.

Correspondență în orice limbă!
Nouii plăci românești!

Puțin venit, mare circulație!

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

Paul Boháček

Telefon 20-45

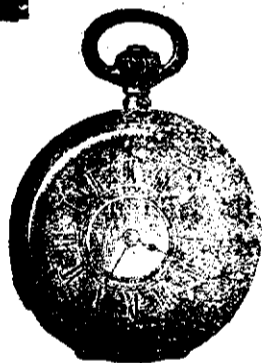
Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Rőppentyű-utca 23.

Produce: **Bronz fosforat original, Bronz**
mineralist, Aramă roșie, Aramă galbine, Bronz
mangan, Aluminu curat, Orig. „Exact“ Com-
pozițiunul de magazin după desene și mo-
dele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate
gata. Articole de calitate.

Correspondență germană, ungurească și franceză.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după modă
juvaiericale atât pe bani gata cât și

ÎN RATE

pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine,
liferează cea mai bună prăvălie în aceasta
privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János
orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit

Correspondențele să se facă în cât se poate
în limba maghiară, germană sau franceză.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály

SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele sala proprie de in și damast,
precum: **covoare, ștergere, fugare milieu și toate**
cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pen-
tru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Premiat laex poziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TODOR

parche, mozaic, lac crtoareai, de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete,** in-
ventată de el însuși și întrebuintat de ani de zile, care s-a deo-
sebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin
ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuintare dăm bucuros oricui
instrucții asupra întrebuintării. Primește lachirarea parchetelor
pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât
aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va covinge pe
orcine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui
din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzători
n gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile
ele mai avantajoase.

Ultoi de vii.

Colonia agricolă **HÁMORY** de oltoi de vie din Arad

liferează

ultoi cu rădăcină lemnoasă

soiu curat oltoit pe Riparia-Portalis, de prima
calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin
și delicată în calitatea cea mai bună — și

● **în orice cantitate.** ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA ÎN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854

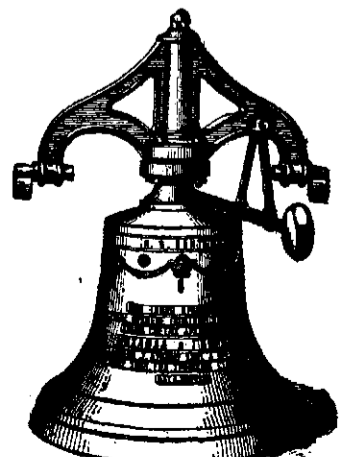
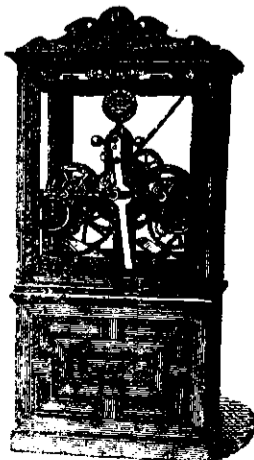
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție,
cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalțuri mișcătoare de fier,
la clopote vechi pentru ale acorda armonic, face
adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

Colorator de sticlă

MAYBÖHM KÁROLY

Budapest, VI., Országbiró-u. 33.

Primește spre efectuare lucrări artistice. — Mustre trimit gratis și franco. La dorință călătoresc și la fața locului pe spesele mele.

6500 meri nobili

— de 4 și 5 ani —

din soiurile Batull, Carmelit-Reinette, Cassel-Reinette, Goldparmän, Poinic, Stettin

sunt de vânzare

la moșia subscrisei din Șmig (Somogym.).

Prețul unui pom numai **70 fl. (35 cr.)**, la cumpărări în masă dela 200 bucăți în sus 10% rabat.

Prețul e a se asemna deodată cu comanda la adresa subscrisei. — Spedarea se efectuește din gara Medgyes, și până aci fără spese.

Emilia Dr. Russu

soția de avocat

Sibiu (Nagyszeben).

ZIKMUND & COMP.

Fabrică de mașini și turnătorie de fier în UJYDEK

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

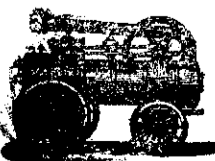
de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“ și **motoarele sale** cu gaz, petrol și benzin.

Recomandă mașinile sale

de traseră cu benzin și aburi, pluguri și tot felul de mașini agricole mari și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

TISLER VAZUL pavagiu

Arad, strada Radnai 24

primește orice muncă de pavare

apoi

fac plăci de beton, canale de beton fundamente pentru uscarea pereților umezi, primesc orice construcții de pământ în condițiile cele mai avantajoase și în prețurile cele mai ieftine.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe coporșuri la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Am on. a aduce la cunoștința p. t. public, că m'am reîntors din călătoria de studiu din Paris și Viena și în piața Andrassy-tér nr. 8 (ușa 5, casa Gebhart)

am deschis

Un salon de pălării și gală de dame

și efectuesc ori-ce lucru de bransa aceasta cu gust deplin și foarte frumos. Asemenea țin permanent în deposit pălării gata de dame.

Reparaturile le fac iute și esact.

Cu stimă:

Fischer Dóra, Andrassytér Nr. 8.